

ПРАВИЛА ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ АРБІТРАЖНИХ КЕРУЮЧИХ

**Правила створені на основі
Кодексу етики та професійної
поведінки арбітражного керуючого,
який підготовлено проектом
International Finance Corporation
«Інвестиційний клімат в Україні»
за підтримки глобального
департаменту з питань врегулювання
заборгованості та припинення
підприємницької діяльності
Групи Світового банку**

ЗМІСТ

Розділ 1. Преамбула

Розділ 2. Визначення термінів

Розділ 3. Застосування та сфера дії Правил

Розділ 4. Основні принципи

Розділ 5. Призначення арбітражного керуючого

Розділ 6. Діяльність арбітражного керуючого

Розділ 7. Припинення діяльності у якості арбітражного керуючого

Розділ 1. Преамбула

1.1. Ці Правила професійної діяльності арбітражних керуючих прийнято з метою забезпечення ефективності і прозорості застосування Закону України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом», сприяння швидкому розгляду справ про банкрутство, підвищення авторитету, поваги та довіри до арбітражних керуючих.

Розділ 2. Визначення термінів

2.1. У цих Правилах професійної діяльності арбітражних керуючих терміни вживаються у такому значенні:

2.1.1. *Арбітражний керуючий* - особа, яка призначена або може бути призначена (відповідає усім необхідним для призначення вимогам) розпорядником майна, керуючим санацією або ліквідатором.

2.1.2. *Учасник провадження у справі про банкрутство* - будь-яка з наступних осіб: Суд, *Боржник*, *Кредитор*, інші особи, які залучені до участі у розгляді справи про банкрутство *Боржника* або вважаються такими відповідно до *Закону*.

2.1.3. *Технічний персонал - Спеціаліст* або будь-які інші особи, які з відома *Арбітражного керуючого* мають доступ до документів та інформації, яка стосується виконання останнім своїх функцій.

2.1.4. *Спеціаліст* - юридична або фізична особа (у тому числі фізична особа-підприємець), що надає послуги (виконує роботи), які сприяють *Арбітражному керуючому* у виконанні останнім своїх функцій (аналіз фінансового становища *Боржника*, охорона майна, оцінка майна, аудит, участь у судових засіданнях, складання звітності та інших документів, їх подання тощо).

2.1.5. *Пов'язана особа* - (а) дружина (чоловік) *Арбітражного керуючого*, або ж особа, яка вважається родичем *Арбітражного керуючого* чи його дружини (чоловіка), до третього ступеня споріднення включно; (б) юридична особа, до органів управління якої входить *Арбітражний керуючий*, або ж особи, згадані у підпункті «а» цього пункту; (в) юридична особа, яка перебуває під контролем *Арбітражного керуючого*, або ж осіб, згаданих у підпункті «а» цього пункту. Існування або ж відсутність відносин контролю вирішується з врахуванням

визначення поняття «контролю», встановленого законодавством про захист економічної конкуренції (антимонопольним законодавством).

2.1.6. *Боржник* - юридична особа або фізична особа-підприємець, щодо якої *Судом* порушено провадження у справі про банкрутство.

2.1.7. *Кредитор* - юридична або фізична особа (у тому числі фізична особа-підприємець), яка має право на задоволення вимог *Боржником*.

2.1.8. *Конкурсна маса* - усе майно *Боржника*, у тому числі гроші та цінні папери, інше майно, майнові та немайнові права (матеріальні і нематеріальні активи), які належать *Боржникові* та можуть бути використані (у тому числі шляхом накладення обтяження) з метою задоволення вимог *Кредиторів*.

2.1.9. *Суд* - господарський суд, у провадженні якого перебуває справа про банкрутство *Боржника*.

2.1.10. *Кодекс* - цей Кодекс етики та професійної поведінки арбітражного керуючого.

2.1.11. *Закон* - Закон України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом».

Інші терміни, що використовуються у *Правилах*, вживаються у значенні, яке вони мають (у порядку зменшення пріоритету): (а) у *Законі*; (б) в інших нормативно-правових актах; (в) у загальноприйнятій діловій практиці.

Розділ 3. Застосування та сфера дії Правил

3.1. Дія *Правил* поширюється на усіх *Арбітражних керуючих*.

Положення *Правил*, які регулюють конфлікт інтересів та встановлюють пов'язані з таким конфліктом обмеження, не поширюються на осіб, які призначені керуючим санацією або ліквідатором у зв'язку з виконанням такими особами функцій голови ліквідаційної комісії або ліквідатора *Боржника* (ст. 86 *Закону*), чи керівника *Боржника* (ст. 85 *Закону*).

3.2. *Арбітражні керуючі* зобов'язані вживати заходів, спрямованих на забезпечення дотримання *Правил Технічним персоналом* в частині, яка стосується дій такого персоналу.

3.3. Ці *Правила* підлягають застосуванню у випадках, коли:

(а) поведінка *Арбітражного керуючого* не врегульована законодавством України, або

(б) норми, що містяться в законодавстві України, надають *Арбітражному керуючому* можливість вибору поведінки.

Положення *Правил* також підлягають застосуванню при тлумаченні положень чинного законодавства.

3.4 У випадку, якщо чинним законодавством встановлено обов'язкове правило поведінки, яке прямо зобов'язує *Арбітражного керуючого* діяти іншим чином, ніж це передбачено *Правилами*, застосуванню підлягають відповідні положення законодавства.

3.5. Порушення цих *Правил Арбітражним керуючим* може бути підставою для відмови у призначенні його розпорядником майна, керуючим санацією чи ліквідатором, або дострокового припинення його повноважень, або притягнення

Арбітражного керуючого до іншої відповідальності, встановленої законодавством.

Розділ 4. Основні принципи

4.1. У своїй діяльності *Арбітражний керуючий* зобов'язаний керуватися такими основними принципами:

- Забезпечення компетентності;
- Незалежності та об'єктивності;
- Сприяння збільшенню вартості *Конкурсної маси*;
- Дотримання конфіденційності;
- Добросовісності.

4.2. Забезпечення компетентності.

4.2.1. *Арбітражний керуючий* зобов'язаний вживати усіх можливих заходів для набуття рівня знань і навичок, необхідного та достатнього для ефективного виконання ним своїх обов'язків.

4.2.2. *Арбітражний керуючий* зобов'язаний систематично підтримувати належний рівень своїх професійних знань, регулярно здійснювати підвищення своєї кваліфікації, вчасно ознайомлюватись зі змінами в законодавстві, що стосуються процедури відновлення платоспроможності або ж банкрутства, актами державного органу з питань банкрутства, існуючою судовою практикою (у тому числі узагальненнями відповідної практики).

4.2.3. За винятком випадків, вказаних у пункті 4.2.4. *Правил, Арбітражний керуючий* вправі погодитись на призначення у якості розпорядника майна, керуючого санації або ліквідатора за умови наявності достатнього рівня компетенції для належного виконання своїх функцій.

4.2.4. Як виняток з правила пункту 4.2.3. цих *Правил, Арбітражний керуючий* вправі погодитись на призначення у якості розпорядника майна, керуючого санації або ліквідатора у випадку відсутності у нього компетенції, достатньої для належного виконання відповідних функцій, за умови, якщо є достатні підстави вважати, що:

(а) не існує *Арбітражних керуючих*, які мають рівень компетентності, достатній для виконання функцій розпорядника майна, керуючого санації чи ліквідатора, або

(б) усі *Арбітражні керуючі*, які мають достатній рівень компетентності, з певних причин не можуть бути залучені до участі справі, або

(в) негативні для *Конкурсної маси* наслідки залучення компетентного *Арбітражного керуючого* (наприклад висока вартість послуг такої особи), не можуть бути компенсовані високим рівнем компетентності згаданої особи.

У будь-якому випадку за наявності вказаних вище обставин *Арбітражний керуючий* зобов'язаний письмово повідомити орган, який розглядає питання про його призначення, а також осіб, які мають право приймати участь у засіданнях такого органу, про недостатність своєї компетенції для виконання функцій розпорядника майна, керуючого санації або ліквідатора у справі про банкрутство *Боржника*.

4.3. Незалежність та об'єктивність.

4.3.1. Здійснюючи свої функції, *Арбітражний керуючий* повинен бути незалежним від впливу власних економічних, сімейних та інших факторів особистого характеру, які впливають (або можуть впливати) на *Арбітражного керуючого*.

4.3.2. *Арбітражний керуючий* не вправі займатися діяльністю, яка ставить під загрозу його об'єктивність або незалежність під час виконання своїх функцій у справі про банкрутство.

4.3.3. Якщо інше не встановлено *Законом*, *Кодексом*, або іншим законодавством *Арбітражний керуючий* не має права вимагати або ж отримувати будь-яку винагороду, подарунок чи інший платіж або майно, переваги, пільги, інші вигоди від будь-якої особи, якщо вони впливають або можуть вплинути на виконання *Арбітражним керуючим* своїх функцій.

4.3.4. Якщо інше прямо не передбачено *Законом*, *Правилами* або іншим законодавством, *Арбітражний керуючий* не вправі виконувати функції розпорядника майна, керуючого санації або ліквідатора за наявності ситуації активного конфлікту інтересів.

З метою застосування *Правил* під активним конфліктом інтересів розуміється будь-який з наступних випадків:

- *Боржником* або *Кредитором* є *Пов'язана особа*, або ж *Боржник* чи *Кредитор* був *Пов'язаною особою* у будь-який період протягом трьох років до порушення провадження у справі про банкрутство *Боржника*;

- *Арбітражний керуючий* або *Пов'язана особа* перебуває у договірних відносинах з *Учасником провадження у справі про банкрутство* (або ж перебувала у таких відносинах у будь-який період протягом трьох років до порушення провадження у справі про банкрутство *Боржника*), у випадку, якщо такі договірні відносини впливають або, на думку інформованої та безсторонньої особи, видаються такими, що впливають, на об'єктивне або належне виконання *Арбітражним керуючим* своїх функцій (вказаний випадок не включає в себе відносини з виплати винагороди *Арбітражного керуючого*, якщо така винагорода сплачується відповідно до вимог *Закону* та *Кодексу*);

- *Арбітражний керуючий* або *Пов'язана особа* є (або ж була у будь-який період протягом трьох років до порушення провадження у справі про банкрутство *Боржника*) учасником (акціонером, власником тощо) або членом органу управління юридичної особи, яка вважається конкурентом *Боржника* або *Кредитора* і провадження у справі про банкрутство може істотно вплинути на діяльність або становище такого конкурента;

- існують інші обставини, за наявності яких розумна та безстороння третя особа, якій достовірно відомі усі необхідні факти, дійшла б висновку про неможливість об'єктивного або неупередженого виконання *Арбітражним керуючим* своїх функцій.

4.3.5. З метою застосування *Правил* неактивним конфліктом інтересів вважається ситуація, за якої активний конфлікт інтересів відсутній, однак:

- будь-яка з обставин, вказаних у пункті 4.3.4. *Правил*, існувала у будь-який період протягом семи років до порушення провадження у справі про банкрутство *Боржника*;

- існують інші обставини, які прямо або ж опосередковано свідчать про можливість необ'єктивного або упередженого виконання *Арбітражним керуючим* своїх функцій.

4.3.6. *Арбітражний керуючий* зобов'язаний вчиняти усі необхідні дії для своєчасного виявлення конфлікту інтересів (як активного, так і неактивного).

4.3.7. Обмеження конфлікту інтересів, встановлені *Правилами*, поширюються на *Спеціалістів*.

Арбітражний керуючий зобов'язаний вчинити усі дії, необхідні для своєчасного виявлення конфлікту інтересів у *Спеціалістів*. *Арбітражний керуючий* зобов'язаний забезпечити неможливість впливу такого конфлікту інтересів на діяльність *Арбітражного керуючого*.

4.4. Сприяння збільшенню вартості *Конкурсної маси*.

4.4.1. *Арбітражний керуючий* зобов'язаний використовувати усі наявні та дозволені законодавством засоби та механізми, які дозволяють збільшити загальну вартість *Конкурсної маси*. Це правило не поширюється на випадки зменшення вартості *Конкурсної маси* у зв'язку з її використанням для погашення вимог *Кредиторів*.

4.5. Дотримання конфіденційності.

4.5.1. *Арбітражний керуючий* зобов'язаний дотримуватись конфіденційності та не розголошувати третім особам інформацію про *Боржника*, *Кредитора*, *Конкурсну масу* та іншу інформацію, отриману ним у зв'язку з виконанням своїх функцій. Зазначене правило не поширюється на випадки, коли відповідно до закону *Арбітражний керуючий* зобов'язаний розголосити (повідомити іншим особам) вказану інформацію, або коли відповідно до закону треті особи мають право на отримання такої інформації, або ж коли таке розголошення викликане необхідністю виконання функцій, покладених на нього *Законом* або *Кодексом*.

4.5.2. *Арбітражний керуючий* зобов'язаний забезпечувати дотримання конфіденційності *Технічним персоналом*.

4.5.3. *Арбітражний керуючий* не має права використовувати конфіденційну інформацію, отриману ним у зв'язку з виконанням функцій розпорядника майна, керуючого санації або ліквідатора, у своїх особистих інтересах або в особистих інтересах інших осіб, окрім випадків, прямо передбачених *Законом* або *Правилами*.

4.5.4. *Арбітражний керуючий* зобов'язаний вживати зусиль для унеможливлення використання конфіденційної інформації *Технічним персоналом* у своїх особистих інтересах, або у особистих інтересах *Арбітражного керуючого*, або в особистих інтересах третіх осіб, окрім випадків, прямо передбачених *Законом* або *Правилами*.

4.6. Добросовісність.

4.6.1. *Арбітражний керуючий* зобов'язаний поводитись чесно та добросовісно у своїх професійних та ділових стосунках.

4.6.2. *Арбітражний керуючий* не вправі своїми діями або ж порадами сприяти чи заохочувати інших осіб вчиняти дії (бездіяльність), які стосуються провадження у справі про банкрутство *Боржника* та порушують *Закон*, *Правила*

або інше законодавство. Будь-яка інформація у документах, які складаються *Арбітражним керуючим*, повинна викладатися з максимально можливою чіткістю та однозначністю. *Арбітражний керуючий* зобов'язаний уникати ситуацій, коли нечіткість формулювань або приховування інформації може призвести до прийняття рішень (вчинення дій) *Судом, Кредитором* або *Боржником* інших, ніж рішення (дії), які були б прийняті (вчинені) за умови чітких та однозначних формулювань.

4.6.3. *Арбітражний керуючий* не вправі підписувати будь-який документ (лист, заяву, звіт, декларацію, план тощо), у якому викладена недостовірна (хибна) інформація, про недостовірність (хибність) якої відомо або ж повинно бути відомо *Арбітражному керуючому*.

4.6.4. Будь-які повідомлення, які мають бути здійснені *Арбітражним керуючим* на виконання *Закону, Правил* або іншого законодавства, повинні бути вчинені в розумний строк з тим, щоб одержувач такого повідомлення міг вчасно з ним ознайомитись і прийняти рішення (вчинити дію, скласти та/або подати документ) з врахуванням інформації, яка міститься у такому повідомленні.

4.6.5. У випадку, якщо *Закон* або інше законодавство зобов'язує *Арбітражного керуючого* надавати *Учаснику провадження у справі про банкрутство* документ з описом своїх дій та/або діяльності *Боржника* та/або аналогічний документ (далі за текстом цього пункту - *Звіт*), *Звіт* повинен містити вичерпну інформацію, яка впливає або може вплинути на права та/або охоронювані законом інтереси одержувача *Звіту*. Складаючи *Звіт*, *Арбітражний керуючий* повинен розкрити ту інформацію, розкриття якої передбачувано бажає одержувач *Звіту*. Вказане правило не застосовується у випадку, якщо форма і вимоги до змісту відповідного *Звіту* затвердженні законодавством. Крім того, згадане вище правило не застосовується у випадку, якщо складання вичерпного і якомога повнішого *Звіту* потребує витрат ресурсів, які не є розумно співрозмірними з метою подання *Звіту*.

4.6.6. *Арбітражний керуючий* зобов'язаний утримуватись від дій, які безпідставно збільшують тривалість провадження у справі про банкрутство *Боржника*.

У випадку, якщо *Закон* або інше законодавство України зобов'язує *Арбітражного керуючого* вчинити окремі дії протягом певного строку, *Арбітражний керуючий* зобов'язаний намагатися вчинити такі дії якомога швидше з метою забезпечення оперативного розгляду справи про банкрутство. Зазначене правило застосовується і у випадку, коли *Закон* та інше законодавство не встановлює строків вчинення дій *Арбітражним керуючим*.

Розділ 5. Призначення арбітражного керуючого

5.1. *Арбітражний керуючий* зобов'язаний заздалегідь у письмовій формі повідомити орган, який розглядає питання про призначення такої особи розпорядником майна, керуючим санації або ліквідатором, наступні відомості щодо себе:

(а) загальний досвід виконання функцій розпорядника майна, керуючого санації або ліквідатора;

- (б) досвід арбітражного керування у сфері діяльності *Боржника*;
- (в) обсяг завантаженості в якості розпорядника майна, керуючого санації або ліквідатора у інших справах про банкрутство;
- (г) зайнятість у сферах, відмінних від арбітражного керування, які можуть вплинути на виконання *Арбітражним керуючим* своїх функцій;
- (д) наявність/відсутність конфлікту інтересів (активного або неактивного);
- (е) будь-яку іншу інформацію, яка може істотно вплинути на рівень виконання своїх обов'язків *Арбітражним керуючим*.

5.2. *Арбітражний керуючий* зобов'язаний відмовитись від призначення розпорядником майна, керуючим санації або ліквідатором у будь-якому з наступних випадків:

(а) є достатні підстави вважати, що через обсяг зайнятості *Арбітражний керуючий* не зможе забезпечити належне виконання обов'язків розпорядника майна, керуючого санації або ліквідатора;

(б) є достатні підстави вважати, що *Арбітражний керуючий* не має знань (навичок, вмінь), достатніх для виконання своїх функцій у справі про банкрутство *Боржника*;

(в) виконання функцій розпорядника майна, керуючого санації або ліквідатора призведе до активного конфлікту інтересів;

(г) стан здоров'я *Арбітражного керуючого* робить неможливим належне виконання ним своїх функцій;

(д) наявні обставини, з якими *Закон* пов'язує неможливість виконання *Арбітражним керуючим* функцій розпорядника майна, керуючого санації або ліквідатора;

(е) наявності інших обставин, що виключають (або ж роблять малоімовірним) належне виконання *Арбітражним керуючим* своїх функцій.

5.3. У випадку, якщо *Арбітражний керуючий* подав заяву про відмову від призначення розпорядником майна, керуючим санації або ліквідатором, однак, не зважаючи на це, був призначений рішенням уповноваженого органу, він зобов'язаний оскаржити вказане рішення та подати до уповноваженого органу заяву про припинення виконання обов'язків розпорядника майна, керуючого санації або ліквідатора.

5.4. *Арбітражний керуючий* вправі погодитись на призначення розпорядником майна, керуючим санації або ліквідатором у випадку наявності неактивного конфлікту інтересів за умови, якщо:

(а) *Арбітражний керуючий* у письмовій формі повідомив усім *Учасникам провадження у справі про банкрутство* про наявність неактивного конфлікту інтересів та зазначив, у чому полягає вказаний конфлікт інтересів;

(б) усі інші вимоги, яким повинен відповідати *Арбітражний керуючий*, дотримано.

5.5. *Арбітражний керуючий* не вправі сплачувати (або зобов'язуватись сплатити) будь-якій іншій особі комісійну винагороду чи компенсацію або надавати будь-яке інше матеріальне заохочення з метою отримання сприяння у призначенні розпорядником майна, керуючим санації або ліквідатором.

Розділ 6. Діяльність арбітражного керуючого

6.1. Відносини Арбітражного керуючого та Боржника.

6.1.1. *Арбітражний керуючий* зобов'язаний вживати усіх можливих та дозволених законодавством заходів для відновлення платоспроможності *Боржника*.

6.1.2. У випадку виконання *Арбітражним керуючим* функцій керуючого санації, ліквідатора, розпорядника майна, на якого покладено виконання обов'язків керівника *Боржника*, *Арбітражний керуючий* зобов'язаний вжити усіх можливих заходів для унеможливлення вчинення дій від імені *Боржника* неуповноваженими особами або ж особами, дії яких знаходяться поза контролем *Арбітражного керуючого*. Вказані дії можуть включати (але не обмежуються) наступними:

- негайне письмове повідомлення банківських установ, що здійснюють обслуговування *Боржника*, про зміну особи, уповноваженої вчиняти дії (у тому числі підписувати платіжні доручення та інші документи) від імені *Боржника*;
- припинення дії довіреностей, виданих іншим особам від імені *Боржника* до призначення *Арбітражного керуючого* або без згоди останнього;
- виключення з Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців інформації про осіб, уповноважених діяти без довіреності від імені *Боржника*, якщо такою особою вказано не *Арбітражного керуючого*;
- повідомлення основних контрагентів *Боржника* про виконання *Арбітражним керуючим* функцій одноособового органу управління *Боржником* тощо.

6.1.3. У випадку виконання *Арбітражним керуючим* функцій керуючого санації, ліквідатора, розпорядника майна, на якого покладено виконання обов'язків керівника *Боржника*, *Арбітражний керуючий* зобов'язаний забезпечувати виконання *Боржником* усіх вимог чинного законодавства.

6.1.4. У випадку виявлення *Арбітражним керуючим* фактів, що свідчать про ймовірне вчинення *Боржником* (службовими особами, або ж іншими працівниками *Боржника*) дій (бездіяльності), відповідальність за які встановлена Кримінальним кодексом України, *Арбітражний керуючий* зобов'язаний в розумний строк повідомити про зазначені факти і докази, що їх підтверджують, правоохоронним органам.

6.1.5. У випадку виявлення *Арбітражним керуючим* доказів, що свідчать про вчинення службовими особами, або ж іншими працівниками *Боржника* дій, які завдали збитків *Боржнику* та/або призвели до його неплатоспроможності, *Арбітражний керуючий* зобов'язаний вжити заходів (ініціювати вжиття заходів) стягнення компенсації завданих збитків з таких осіб.

6.1.6. *Арбітражний керуючий* зобов'язаний утримуватись від використання будь-яких активів *Боржника* з метою, яка не пов'язана з виконанням ним своїх функцій.

6.2. Відносини Арбітражного керуючого та Кредитора.

6.2.1. *Арбітражний керуючий* зобов'язаний вживати усіх можливих та законних заходів для погашення вимог *Кредиторів* до *Боржника*.

6.2.2. Під час виконання своїх функцій або у зв'язку з їх виконанням *Арбітражний керуючий* не має права отримувати від *Кредитора* будь-яке майно, майнові права, укладати договори з *Кредитором*, окрім випадків, прямо передбачених *Законом*, *Кодексом*, або іншим законодавством.

6.2.3. *Арбітражний керуючий* зобов'язаний забезпечити однакове ставлення до усіх *Кредиторів*. Вказане правило не застосовується у випадку, коли особливе ставлення *Арбітражного керуючого* до *Кредитора* зумовлене відповідними вимогами *Закону*, *Кодексу* або іншого законодавства.

6.2.4. У випадку, якщо на *Арбітражного керуючого* покладається забезпечення (або участь у забезпеченні) проведення зборів *Кредиторів*, комітету *Кредиторів* тощо, *Арбітражний керуючий* зобов'язаний усіляко сприяти *Кредиторам* у реалізації їх прав, пов'язаних з участю у таких зборах.

6.3. Відносини *Арбітражного керуючого* та Суду.

6.3.1. Беручи участь в засіданнях Суду, *Арбітражний керуючий* зобов'язаний дотримуватись вимог *Закону*, *Господарського процесуального кодексу України* та *Правил*. Будь-які висловлювання, виступи, зауваження, пояснення, скарги, заяви *Арбітражного керуючого* повинні бути викладені у тактовній формі.

6.3.2. У випадку, якщо на обґрунтоване переконання *Арбітражного керуючого* дії Суду суперечать законодавству та перешкоджають відновленню платоспроможності *Боржника* *Арбітражний керуючий* зобов'язаний вживати усіх можливих та законних засобів для мінімізації або нівелювання такого негативного впливу Суду. Такими заходами можуть бути подання апеляційних, касаційних скарг, заяв про відвід, зауважень до протоколу судового засідання тощо.

6.3.3. У випадку, якщо на обґрунтоване переконання *Арбітражного керуючого* дії Суду суперечать законодавству та порушують права або ж охоронювані законом інтереси *Арбітражного керуючого*, *Арбітражний керуючий* вправі вживати усіх можливих та законних засобів для захисту свої прав та охоронюваних законом інтересів.

6.3.4. *Арбітражний керуючий* не вправі зловживати своїми правами. Під зловживанням правами у даному випадку розуміється використання прав, встановлених *Законом* або ж *Господарським процесуальним кодексом України*, єдиною або головною метою якого є завдання шкоди (збитків), або обмеження прав *Кредитора*, *Боржника* або ж інших *Учасників провадження у справі про банкрутство*.

6.3.5. *Арбітражний керуючий* не вправі вживати заходів впливу на Суд окрім як в порядку та на умовах, встановлених *Законом* або іншим законодавством.

6.4. Оплата послуг та відшкодування витрат *Арбітражного керуючого*.

6.4.1. Якщо інше не встановлено *Законом*, *Арбітражний керуючий* не має права отримувати яку-небудь винагороду або ж інші вигоди у будь-якій формі за свою діяльність в якості розпорядника майна, керуючого санації або ліквідатора, окрім винагороди, розмір якої встановлено (затверджено) Судом.

6.4.2. *Арбітражний керуючий* зобов'язаний заздалегідь повідомити осіб, які беруть участь у визначенні або ж затвердженні розміру винагороди *Арбітражного керуючого*, про мінімальний розмір винагороди та інші необхідні умови сплати такої винагороди (порядок, час сплати тощо), недотримання яких призведе до відмови *Арбітражного керуючого* від виконання своїх функцій. Вказане правило не застосовується у випадку, коли розмір та умови виплати винагороди *Арбітражного керуючого* визначені Законом або іншим законодавством.

6.4.3. У випадках, коли витрати *Арбітражного керуючого* підлягають відшкодуванню за рахунок *Конкурсної маси*, *Боржника* або *Кредитора*, *Арбітражний керуючий* зобов'язаний утримуватись від витрат, які не є розумно необхідними, або ж розмір яких не є обґрунтованим.

6.5. Залучення *Спеціаліста*.

6.5.1. *Арбітражний керуючий* зобов'язаний намагатися самостійно виконувати свої обов'язки та здійснювати свої функції. У випадку, якщо для самостійного виконання обов'язків у справі у *Арбітражного керуючого* не вистачає необхідних навиків (знань, досвіду), *Арбітражний керуючий* зобов'язаний вжити заходів, достатніх для набуття ним необхідних навиків (знань, досвіду) або ж залучити *Спеціаліста* за власний рахунок, якщо таке залучення не заборонене Законом, *Правилами* або іншим законодавством.

6.5.2. *Арбітражний керуючий* також вправі залучати до виконання своїх функцій *Спеціаліста* за рахунок *Боржника* та/або *Кредитора* за одночасного дотримання таких умов:

(а) обов'язковість дій, які виконує *Спеціаліст*, зумовлена вимогою *Закону*, *Правил* або іншого законодавства або ж позитивний ефект від вчинення таких дій є вагомішим за витрати на оплату послуг *Спеціаліста*, і

(б) *Арбітражний керуючий* не володіє необхідними навиками (знаннями, досвідом), потрібними для самостійного вчинення необхідних дій, та не може їх набутти в розумний строк, і

(в) *Спеціаліст* володіє необхідними навиками (знаннями, досвідом), і

(г) *Закон* не забороняє залучення *Спеціаліста* на вказаних вище умовах.

6.5.3. У якості винятку з правила пункту 6.5.2. *Правил Арбітражний керуючий* вправі залучити *Спеціаліста* за рахунок *Боржника* та/або *Кредитора* у випадку наявності у *Арбітражного керуючого* достатніх навичок і знань, однак відсутності часу, потрібного для вчинення необхідних дій, за одночасного дотримання наступних умов:

(а) вчинення необхідних дій зумовлене вимогою *Закону*, *Правил* або іншого законодавства або ж позитивний ефект від вчинення необхідних дій є вагомішим за витрати на оплату послуг *Спеціаліста*;

(б) *Закон* не забороняє залучення *Спеціаліста* на вказаних вище умовах.

6.5.4. У всіх випадках залучення *Спеціаліста* за рахунок *Боржника* та/або *Кредитора* *Арбітражний керуючий* зобов'язаний вживати розумних заходів для вибору того *Спеціаліста*, який надає послуги достатнього рівня якості за якомога нижчою ціною.

6.5.5. *Арбітражний керуючий* вправі погодитись на надання послуг (виконання робіт) *Спеціалістом* за умови підписання з таким *Спеціалістом* договору, яким буде встановлено режим конфіденційності, що є аналогічним режиму, якого зобов'язаний дотримуватись *Арбітражний керуючий*, та за умови дотримання інших вимог цих Правил.

6.5.6. *Арбітражний керуючий* вправі надавати згоду на допуск *Спеціаліста* до інформації (документів), розголошення якої може завдати істотної шкоди *Боржникові* та/або *Кредиторові* та/або привести до істотного зменшення вартості *Конкурсної маси* за умови підписання з таким *Спеціалістом* договору, яким буде передбачено штрафні санкції за недотримання режиму конфіденційності, можливість застосування яких істотно знизить ризик розголошення інформації або ж які істотно компенсують збитки, пов'язані з таким розголошенням.

6.5.7. *Арбітражний керуючий* вправі погодитись на надання послуг (виконання робіт) *Спеціалістом* за умови надання останнім *Арбітражному керуючому* письмового підтвердження відсутності у такого *Спеціаліста* (працівників *Спеціаліста*) конфлікту інтересів. Наявність/відсутність конфлікту інтересів *Спеціаліста* визначається у тому ж порядку та на тих самих підставах, що й конфлікт інтересів *Арбітражного керуючого*.

6.6. Правочини.

6.6.1. У випадку відчуження майна *Боржника* *Арбітражний керуючий* зобов'язаний забезпечити відкритість для можливих покупців усієї інформації, що стосується продажу майна та їх рівний доступ до такого майна *Боржника*.

6.6.2. *Арбітражний керуючий* зобов'язаний ініціювати припинення зобов'язань *Боржника*, або відмову від виконання таких зобов'язань чи визнання недійсними правочинів, укладених *Боржником* (або від імені *Боржника*), у випадку дотримання сукупності таких умов:

(а) є достатні підстави розраховувати на те, що припинення чи відмова від виконання зобов'язань або визнання правочину недійсним призведе до збільшення вартості *Конкурсної маси*;

(б) *Закон, Правила* або інше законодавство надає право *Арбітражному керуючому* вчинити такі дії.

6.6.3. Укладаючи правочини від імені та/або за рахунок *Боржника*, *Арбітражний керуючий* зобов'язаний дотримуватись економії та не придбавати товари (замовляти роботи, послуги) рівень або вартість яких не є розумно виправданими.

6.6.4. *Арбітражний керуючий* не має права від імені та/або за рахунок *Боржника* укладати договори дарування на стороні дарувальника, або ж безоплатно надавати послуги чи безоплатно (без належної компенсації) відмовлятися від прав.

6.6.5. Якщо інше не встановлено *Законом, Правилами* або іншим законодавством *Арбітражний керуючий* не має права від імені та/або за рахунок *Боржника* відчужувати майно, майнові або немайнові права, укладати договори про надання послуг, виконання робіт (на стороні особи, яка надає послуги або

виконує роботи) за ціною, що є істотно нижчою тієї, яка звичайно сплачується у схожих умовах за аналогічне майно або права (товари, роботи або ж послуги).

6.6.6. *Арбітражний керуючий* вправі видавати (підписувати) довіреність на вчинення дій від імені *Арбітражного керуючого* та/або *Боржника* (або ж іншим чином уповноважувати третіх осіб діяти від імені *Арбітражного керуючого* та/або *Боржника*) лише у випадку, якщо зміст такої довіреності не дозволяє відповідному представникові вчиняти правочини, заборонені *Арбітражному керуючому Законом, Правилами* або іншим законодавством.

6.7. Конкурсна маса.

6.7.1. *Арбітражний керуючий* зобов'язаний вчиняти усі можливі та необхідні дії для збільшення (а за неможливості збільшення - збереження) вартості *Конкурсної маси*. Вказані дії можуть включати наступні (але не обмежуються ними):

- проведення інвентаризацій *Конкурсної маси*;
- виявлення активів *Боржника*, інформація про які не була надана *Арбітражному керуючому Боржником* або *Кредитором*;
- ініціювання визнання правочинів недійсними;
- ініціювання припинення правочинів;
- передбачена *Законом* відмова від виконання договорів, укладених *Боржником*;
- звільнення працівників;
- припинення (зупинення) збиткової діяльності;
- забезпечення належної охорони майна *Боржника*;
- забезпечення належного оформлення майна *Боржника* з метою введення його в цивільний оборот (оформлення правовстановлюючих документів, у тому числі на самовільно збудовані або ж переплановані об'єкти нерухомості, отримання актів про право власності на земельні ділянки тощо);
- дострокове повернення кредиту, або ж об'єкту, що знаходиться у володінні *Боржника* на правах оренди або ж іншого різновиду строкового платного користування та не є необхідним для збільшення або ж збереження вартості *Конкурсної маси*;
- витребування майна з чужого володіння;
- звернення виконавчих документів до виконання.

6.7.2. У випадку, якщо до повноважень *Арбітражного керуючого* входить забезпечення подання заяв, задоволення і виконання яких призведе (ймовірно призведе) до збільшення (збереження) вартості *Конкурсної маси*, *Арбітражний керуючий* зобов'язаний забезпечити подання таких заяв протягом розумного строку, але у будь-якому випадку не пізніше спливу відповідної позовної давності, або давності подання заяви з вимогами у справі про банкрутство, чи давності пред'явлення виконавчого документу до виконання.

6.7.3. *Арбітражний керуючий* зобов'язаний забезпечити належний процесуальний захист інтересу збереження (збільшення) вартості *Конкурсної маси* у випадку, якщо справа, розгляд якої може вплинути на *Конкурсну масу*, розглядається судом. Вказаний обов'язок включає в себе подання у необхідних випадках пояснень, відзивів, клопотань про вжиття заходів забезпечення позову,

апеляційних та касаційних скарг, заяв про застосування позовної давності, заяв з вимогами до боржника у справі про банкрутство тощо.

Розділ 7. Припинення діяльності у якості арбітражного керуючого

7.1. *Арбітражний керуючий* зобов'язаний невідкладно звернутися з заявою про припинення виконання обов'язків розпорядника майна, керуючого санації або ліквідатора до органу, уповноваженого прийняти рішення про таке припинення, у випадку, якщо після призначення *Арбітражного керуючого* виявилось, що:

(а) у зв'язку з обсягом зайнятості *Арбітражний керуючий* не може забезпечити належне виконання своїх обов'язків, або

(б) *Арбітражний керуючий* не може забезпечити належне виконання своїх обов'язків у справі про банкрутство *Боржника* у зв'язку з відсутністю достатніх знань (навичок, вмінь), або

(в) виконання *Арбітражним керуючим* своїх функцій призводить (призведе) до конфлікту інтересів (активного чи неактивного), або

(г) стан здоров'я *Арбітражного керуючого* робить неможливим належне виконання ним своїх функцій, або

(д) наявні інші обставини, що виключають (або ж роблять малоімовірним) належне виконання *Арбітражним керуючим* своїх функцій.

7.2. У випадку, коли *Закон, Правила* або інше законодавство зобов'язує *Арбітражного керуючого* звернутись з заявою про припинення виконання обов'язків розпорядника майна, керуючого санації або ліквідатора, *Арбітражний керуючий* зобов'язаний утриматись від дій, які істотно впливають на права та охоронювані законом інтереси *Боржника* та/або *Кредитора* до моменту розгляду такої заяви органом, який вправі прийняти рішення про припинення виконання обов'язків *Арбітражним керуючим*. Вказане правило не підлягає застосуванню у випадку, якщо є достатні підстави вважати, що невчинення відповідних дій *Арбітражним керуючим* призведе (може призвести) до істотного зменшення вартості *Конкурсної маси*.

7.3. Після припинення виконання функцій розпорядника майна, керуючого санації або ліквідатора у випадку, якщо управління *Боржником* перейшло до іншої особи (інших осіб), *Арбітражний керуючий* зобов'язаний у розумний строк передати згаданій вище особі (особам) усі документи, майно, інформацію, які стосуються діяльності *Боржника* та необхідні для належного управління *Боржником*. Це правило не застосовується до документів та інформації, які згідно з вимогами *Закону, Правил* або іншого законодавства повинні зберігатися у *Арбітражного керуючого* після припинення виконання ним своїх функцій.

7.4. Припинення діяльності *Арбітражного керуючого* у справі про банкрутство *Боржника* не припиняє та не обмежує дію обов'язку дотримання такою особою конфіденційності щодо інформації про *Боржника, Кредитора, Конкурсну масу* та іншої інформації, отриманої *Арбітражним керуючим* у зв'язку з виконанням своїх функцій.